

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 37. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Választás 2014: Kétszázézer külhoni voks lehet

Kétszázézer külhoni szavazatra lehet számítani a jövő évi országgyűlési választásokon - egyes számítások szerint ez 2-3 mandátumot jelenthet majd a következő Országgyűlésben. Egy hónapja regisztrálhatnak a külhoni magyarok - eddig hétezeren jelezték hivatalosan, hogy 2014-ben szavaznak majd. Fontos, hogy minél hosszabb ideig regisztrálhassanak az emberek, így elkerülhető, hogy egyszerre nagyon sok dokumentumot kelljen feldolgozni – mondta az M1 Az Este című műsorában a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár. Répás Zsuzsanna hozzátette: azok, akik most teszik le az állampolgársági esküt, már nem is postán, hanem kézhez kapják a regisztrációs lapot, így akár azonnal kitölthetik a dokumentumot. Répás Zsuzsanna szerint azok, akik a közelmúltban kérték a magyar állampolgárságot, „nagyon elkötelezett és lelkes emberek”, és úgy érzi, „körükben a szavazási hajlandóság is magasabb, mint általában Magyarországon”. Arra is felhívta ugyanakkor a figyelmet, hogy a regisztráció és a levélben történő szavazás „új és idegen dolog”, sokan nehezen kezelik a hozzájuk kapcsolódó formanyomtatványokat, ezért is van szükség arra, hogy megfelelően tájékoztassák az embereket. Az alapos tájékoztatás érdekében kampányt is indítanak - jegyezte meg. Az előzetes számítások szerint a külhoni voksok 2-3 mandátum sorsáról dönthetnek. A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár szerint ez „se nem sok, se nem kevés.” Hangsúlyozta: ez az első alkalom, hogy külhoni magyarok is szavazhatnak a magyarországi választásokon, ezért ez „egy próbája is lesz a rendszernek”. Kérdésre válaszolva kifejtette: az adatbiztonság mindig is elsőrendű szempont volt a választási folyamat kialakítása során. „Fontos, hogy az emberek tudják, sok olyan módja van a szavazásnak, ami teljesen biztonságos számukra” – mondta Répás Zsuzsanna.

Ponta hátrál Verespatak-ügyben

Vélhetően a napok óta tartó utcai tüntetések hatására visszakozni próbál a verespataki színesfémbánya-projekt kapcsán a román kormány, amelynek illetékesei szerint a Ponta-kabinet csak továbbította a parlamentnek, de nem fogadta el a bányanyitásról szóló törvénytervezetet. Liviu Dragnea miniszterelnök-helyettes csütörtökön tagadta, hogy a kormány elfogadta a verespataki ciántechnológiás bányaprojektről szóló törvénytervezetet. A szociáldemokrata politikus Bukarestben újságíróknak úgy fogalmazott, a Victor Ponta vezette kabinet „nem jóváhagyta vagy elutasította” a tervezetet, hanem a vitát és a döntést a törvényhozásra bízta. Állításának azonban ellentmond a kabinet augusztus 27-ei ülésén napirendre tűzött dokumentum, valamint az erről szóló kormányközlemény szövege is, amely szerint a Fehér megyei település térségében megvalósítandó arany- és ezüstermeléssel kapcsolatos intézkedésekről szóló törvénytervezetet elfogadták. Miközben Bukarestben és európai nagyvárosokban is folytatódnak a verespataki bányaprojekt elleni tiltakozó akciók, a magyar Országgyűlés tájékoztatást kért a román parlamenttől a Fehér

megyei településre tervezett aranybányászatról. Szili Katalin levélben fordult a román parlament közigazgatási, területfejlesztési és ökológiai egyensúly bizottságának elnökéhez, tájékoztatást kérve a Verespatakra tervezett aranybányászatról. Az Országgyűlés fenntartható fejlődés bizottságának elnöke azt tudakolta Marin Almăjanutól, készült-e hatásvizsgálat a beruházáshoz, érintettek-e természetvédelmi oltalom alatt álló területek a projektben. A politikus szerint Budapest évek óta hiába kér tájékoztatást az ügyről, érdemi választ nagyjából két éve nem ad a román fél.

Közös levélben fordult a környezetvédelemért felelős EU-biztoshoz Bánki Erik magyarországi, valamint Tőkés László és Sógor Csaba erdélyi néppárti európai parlamenti képviselő, sürgetve a cianidos bányászat uniós betiltását és Janez Potocnik határozott fellépését a verespataki aranybánya megnyitására szóló bukaresti törvénytervezet kapcsán. Az EP-képviselők felszólították az uniós biztost: minden befolyását latba vetve határozottan lépjen fel és gyakoroljon nyomást, hogy Románia betartsa az Európai Parlament határozatában foglaltakat, és ne adjon „zöld utat” a verespataki beruházásnak. Janez Potocnik környezetvédelemért felelős EU-biztos szóvivője csütörtökön az Agerpres hírügynökséggel közölte, az Európai Bizottság figyelemmel kíséri a bányaprojektrel kapcsolatos fejleményeket, de eddig nem tapasztalt az uniós jogszabályok áthágására utaló jeleket. A magyar néppárti EP-képviselők ama kezdeményezése kapcsán, hogy Brüsszel tiltsa be a cianidos bányászatot, illetve lépjen fel a verespataki projekt megvalósítása ellen, Joe Hennon elmondta: az EB szerint jelenleg nem indokolt a ciántechnológia uniós betiltása.

Tüntetés helyett aláírásgyűjtésbe kezd az RMDSZ

Későbbi időpontra halasztja a régióátszervezés kapcsán szeptember végére tervezett tüntetését az RMDSZ, döntött a szövetség keddi főtitkársági ülésén. „Muníciót kell tartalékolni egy esetleges újabb tüntetésre, amelyet a politikai szempontból legmegfelelőbb pillanatban kell megszervezni” – jelentette ki az ülésen Kovács Péter főtitkár, hangsúlyozva: a tüntetések kezdeményezését nem versenyfutásként kell kezelni. A főtitkár bejelentette, az RMDSZ a következő időszakban hat megyében – Hargita, Kovászna, Maros, Bihar, Szatmár és Szilágy – kezdeményez aláírásgyűjtést, amelyet követően a helyi tanácsok határozatban írják ki a helyi népszavazásokat. Rámutatott: több síkon is nyomást gyakorolnak a kormányra, ugyanis a régióátszervezés időpontjával és mikéntjével kapcsolatban a kormánykoalícióban is ellentmondásos vélemények fogalmazódnak meg. A főtitkársági ülésen célként fogalmazták meg, hogy nem elegendő csupán a törvény által megszabott minimális, a szavazati joggal rendelkező lakosság 5 százalékának megfelelő aláírást összegyűjteni, ez az alkalom ugyanis jó lehetőség a szövetség álláspontjának, elképzelésének a népszerűsítésére. Az aláírásgyűjtési folyamat elindítására szeptember közepét jelölték meg reális határidőként. Kovács Péter szerint a közvélemény, és gyakran a média is összemossa a gazdasági fejlesztési régiók, illetve a közigazgatási hatáskörrel rendelkező régiók helyzetét, ezért úgy vélte, a referendumon mindkettőre rá kell kérdezni. Hangsúlyozta, az RMDSZ kiáll a törvénytervezetében

megfogalmazott 16 régiós elképzelése mellett, a közigazgatási régiók létrehozását pedig egyértelműen elutasítja. Az ülésen megerősítették, hogy az RMDSZ támogatandónak ítélt minden olyan régióátszervezéssel kapcsolatos utcai megmozdulást, amely a magyar közösség érdekeit képviseli, és nem szolgál kampánycélokat.

A CNCD-hez fordul az SZNT

Román politikusok régióátszervezés kapcsán tett nyilatkozatai miatt fordult az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz (CNCD) a Székely Nemzeti Tanács (SZNT). Izsák Balázs elnök petíciójában leszögezi: „a székely nép nevében” fordul a bukaresti testülethez, kérve, vizsgálja ki több román politikusnak a többségi székely régió ellen irányuló kijelentéseit, és tegye meg a szükséges lépéseket. Az SZNT elnöke szerint ugyanis diszkriminációnak minősül, hogy ezek többszöri felszólalásaikban a székely régió létrehozása ellen foglaltak állást, azaz azt szorgalmazták, hogy valamennyi régió román többségű legyen. Az SZNT petíciójában rámutat: mivel Romániában jelentős számban élnek nem román nemzetiségű állampolgárok, a régióátszervezése során sarkalatos kérdés, hogy ne sérüljenek ezek jogai, melyeket egyébként számos Románia által is ratifikált nemzetközi egyezmény szavatol. Az SZNT képviselői úgy vélik, a román politikusok diszkriminatívan járnak el az ország magyar nemzetiségű polgáraival szemben, hátrányos helyzetbe hozva őket. Ezért arra kérik a diszkriminációellenes tanácsot, állapítsa meg, hogy a román politikusok etnikai alapon diszkrimináltak, és tegye meg a szükséges törvényes lépéseket, hogy erre a jövőben ne kerülhessen sor, illetve vonja felelősségre őket kijelentéseikért.

Beidézte az MKP elnökét a szlovák rendőrség

Kihallgatásra beidézte Berényi Józsefet, a Magyar Közösség Pártja elnökét a rendőrség, amely az okot nem jelölte meg, csupán a szlovák állampolgársági törvény rendelkezéseire hivatkozott. Az MKP elnökét a Nyitrai járáshoz tartozó verebélyi rendőrségre múlt hét kedden idézték be. Az idézés indoklásban a szlovák állampolgársági törvénynek arra a rendelkezésére hivatkoztak, amely szerint minden szlovák állampolgárnak be kell jelentenie, ha megszerzi egy másik ország állampolgárságát. A politikus közölte: az idézést politikai indíttatású zaklatásnak tartja. Úgy véli, hogy annak időzítése összefügg a Szlovákiában novemberben rendezendő megyei választásokkal, amelyen az MKP a nagyszombati megyei elnöki posztra jelölte őt. Hozzátette: szerinte ezzel az intézkedéssel meg akarják őt félemlíteni. Jelezte ugyanakkor, hogy eleget tesz az idézésnek. „Az elmúlt két év során már kétszer kért tőlem magyarázatot a belügyminisztérium a szlovák állampolgársági törvény rendelkezéseire hivatkozva. Akkor levélben közöltem velük, hogy a szlovák alkotmánnyal összhangban rendelkezem szlovák állampolgársággal, s ezt most személyesen is megerősítem a rendőrségen” - mondta Berényi József. A nyitrai rendőrkapitányságon tett feljelentés alapján Berényi 2013 júniusában két dél-szlovákiai

településen is részt vett olyan rendezvényen, ahol összesen harminc új magyar állampolgárt avattak. A bejelentés Berényin kívül konkrétan említ egy magyarországi kormányzati személyt, valamint még egy politikust, akik szintén részt vettek az eseményen. A rendőrség azt szeretne volna megtudni a pártelnöktől, hogy valóban megjelent-e ilyen jellegű rendezvényen, és ha igen, kik vették fel az állampolgárságot, mert senki nem jelentette azt. Időközben a szlovák alkotmánybíróság közölte, előreláthatólag az ősz folyamán döntés születhet a szlovák állampolgársági törvény alkotmányosságának kérdésében.

Hiába a népakarat: Pered hivatalosan továbbra is Tešedíkovo

A tavalyi sikeres népszavazás ellenére Pered a hivatalos Tešedíkovo helyett máig sem használhatja történelmi megnevezését. A tavaly március 10-én tartott referendum érvényes és eredményes volt, a részvételi arány közel 64 százalék volt, s a szavazók kétharmada a Pered név mellett voksolt. Azóta másfél év telt el, de a település továbbra sem használhatja a Pered elnevezést. A névváltoztatásról szóló döntést ugyanis a kormánynak is el kell fogadnia. A kérelmet előbb a belügyi tárca illetékes bizottsága véleményezi. Annak két tagja a Sme napilapnak elmondta, hogy nem ajánlják a település történelmi nevének visszaadását. A kabinet várhatóan az év utolsó negyedében tárgyal majd a névváltoztatásról. Az említett bizottság elutasító állásfoglalása jelentős mértékben befolyásolhatja a kormány döntését. A bizottsági tagok Tessedik Sámuel jelentős munkásságával érvelnek. Borsányi Gyula, Pered polgármestere ugyan elismeri Tessedik érdemeit, de rámutatott: az egykori evangélikus lelkésznek, pedagógusnak és gazdasági szakírónak semmi köze nincs a községhez. „Nem itt született, nem is lakott itt” – hangsúlyozta hozzátéve: ilyen alapon bármelyik települést nevezhetnék Tešedíkovonak, akár Párkányt is. A szakbizottságnak állítólag az nem tetszik, hogy a Pered túlságosan magyarosan csengő elnevezés. Tagjai szerint a városoknak, falvaknak szlovák eredetű névvel kell rendelkezniük. Az önkormányzati törvény csak azt határozza meg, hogy államnyelvű legyen a település megnevezése, annak eredetét nem említi. Egyes városok a 90-es évek elején visszakaphatták történelmi nevüket. Sikerral járt például Tornalja, amelyet a szocializmus éveiben Šafárikovonak neveztek, bár eredeti nevét a Tornallyai nemesi családról kapta. Pered első embere reméli, hogy a kormány tiszteletben tartja a népszavazás eredményét. „A lakosok véleményét szentnek és sérthetetlennek kellene elfogadniuk” – szögezte le.

Németh Zsolt: a magyar-szerb kapcsolatok fejlődése növeli a vajdasági magyarság mozgásterét

A vajdasági magyar közösség mozgásterét, lehetőségeit növeli, hogy Magyarország és Szerbia kapcsolatai jelentősen fejlődtek az elmúlt időben - mondta a Külügyminisztérium

parlamentari államtitkára vasárnap az MTI-nek. Németh Zsolt Szerbiába utazott, hogy részt vegyen a doroszlói szentkúti búcsún és a zentai katolikus templom orgonájának átadási ünnepségén. Az államtitkár az MTI-nek telefonon nyilatkozva kifejtette: a doroszlói búcsú rendkívül jelentős egyházi esemény, „a délvidéki csíksomlyói búcsú”. Az eseményen Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát celebrált szentmisét - tette hozzá. Németh Zsolt elmondta: részvételével azt kívánta kifejezni, a magyar kormánynak fontos, hogy „az egyház Délvidéken is be tudja tölteni a nemzetmegtartó szerepét, ezért a támogatásunkról biztosítjuk a hívek körében végzett szolgálatát”. A zentai eseménnyel kapcsolatban megemlékezett, hogy Magyarország anyagilag is hozzájárult az orgona felújításához. Az államtitkár hangsúlyozta: a vajdasági magyarságnak egységesen kell megjelenítenie céljait, törekvéseit. Németh Zsolt megítélése szerint a délvidéki magyar közösség helyzetét nagymértékben javította, hogy a Magyarország és Szerbia közötti megbékélési folyamatban az elmúlt időben több látványos eredményt is elértek. Példaként említette, hogy a két ország államfője júniusban közösen hajtott fejet a második világháborúban ártatlanul megölt magyar és szerb áldozatok előtt a szerbiai Csúrogon. A magyar-szerb kapcsolatépítés újabb állomása lesz, hogy hamarosan Budapestre látogat a szerb külügyminiszter - jegyezte meg.

Répás Zsuzsanna: A gyermekek legjobban anyanyelvükön tudják kibontakoztatni tehetségüket

Az MNT részben a saját forrásaiból, részben pedig a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával több mint 100 helyszínen osztott csomagot a tanévkezdés napján. Az ajándékokat az MNT tagjaitól és tisztségviselőitől vehették át a kisdíákok, Magyarokánizsán és Bácskossuthfalván a csomagosztáson jelen volt Magyarországról Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, a nemzeti tanács elnöke pedig Hajdújárásra és Királyhalmára látogatott a tanév első napján. Répás Zsuzsanna Magyarokánizsán beszédében kiemelte az anyanyelvi oktatás fontosságát, amihez a magyar állam igyekszik hathatós segítséget nyújtani a Magyar Nemzeti Tanácsnak. „A gyermekek anyanyelvükön tudják legjobban elsajátítani az ismereteket, és anyanyelvükön tudják kibontakoztatni a bennük rejlő tehetséget. Ezért nagyon fontos, a gyermekek saját fejlődése és természetesen a közösség szempontjából is, hogy anyanyelven tanuljanak és így felnöve a magyar nemzet tudatos tagjaivá váljanak.” Bácskossuthfalván Répás Zsuzsanna kiemelte, hogy a magyar kormány egy magyar út kiépítésén dolgozik, amelyen a külhoni és magyarországi magyarság közösen haladhat egy élhető, gyarapodó jövő felé. Szólt az anyanyelv fontosságáról, amely mint mondta, az egyik legalapvetőbb, minden magyar emberrel közös kincsünk. „A stratégiai célkitűzésünk éppen ezért a külhoni magyar gyermekek anyanyelvű oktatásának védelme és segítése, hogy gyermekeink anyanyelvi közösségben nőhessenek fel, hogy magyarul érezhessenek és gondolkodhassanak, hogy magabiztos gyermekből sikeres felnőtté válva lehessenek egész nemzetünk szolgálatára.” E célból indították tavaly a külhoni magyar óvodák éve programot, az idén pedig a külhoni magyar kisiskolásokra koncentrálnak. Fő cél felhívni a

szülők figyelmét az anyanyelvi oktatásnak a magyar identitás továbbörökítésében és a gyermekek egyéni fejlődésében betöltött kiemelt jelentőségére.

Református tanévnyitó a beregszászi templomban

A Kárpát-medencei református közoktatási intézmények szombaton Beregszászon, a református templomban nyitották meg a 2013–2014-es tanévet. A negyedik alkalommal megtartott közös református tanévnyitón mintegy 30 anyaországi és külhoni oktatási intézmény képviselői vettek részt. Az évnyitó istentiszteleten elmondott igehirdetésében Zán Fábián Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke hangsúlyozta: a kárpátaljai reformátusok részéről nagyon bátor és merész tett volt, amikor 20 évvel ezelőtt elindították a középiskolai oktatást. Utalva a kárpátaljai református líceumok nehéz helyzetére, hozzátette: a két évtizedes múlt ellenére minden tanévkezdet új kihívásokat, új terheket és feladatokat jelent. Ezek megoldása érdekében a püspök összefogásra, egymás támogatására szólította a Kárpát-medencei református közösségeket. A református tanintézetek jelentőségét méltatva kiemelte, hogy az ezekben tanuló diákok nemcsak oktatásban, hanem nevelésben is részesülnek. Ábrám Tibor, a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka köszöntőjében emlékeztetett arra, hogy a Kárpát-medence 310 református oktatási intézménye a Magyar Református Egyház és a magyarság megmaradásának bástyái. A mintegy négyszáz diákot oktató négy kárpátaljai református líceum helyzetéről szólva elmondta, hogy ezek a fennmaradásukért küzdenek, mert az ukrán állam semmilyen támogatásban nem részesíti őket. „Külön köszönet illeti a magyar kormányt azért, hogy biztosítja a kárpátaljai református líceumok stabil működéséhez szükséges támogatást” – mondta, rámutatva, hogy e tanintézetek végzőseinek 100 százaléka folytatja felsőfokú oktatási intézményekben a tanulmányait.

Magyar középiskolai oktatás: mégsem csapják össze az első osztályokat

A horvát Tudományos, Oktatási és Sportminisztérium rendelete következtében akár meg is szűnhetne a magyar tannyelvű középiskolai oktatás Horvátországban. A nemrég született határozat szerint ugyanis hét fős létszám alatt nem működhet középiskolai osztály sem a szigeteken, sem a hegyvidékeken, sem a különböző művészeti, de a kisebbségi iskolákban sem a 2013-14-es tanévtől. Ez ugyan kivédhető, ha összevonják a tanulócsoportokat, de az így létrejövő osztályokban sem lehet a diáklétszám hét fő alatt. Mivel a minisztérium nem tágitott, a pedagógusforum elnöke, Csapó Nándor az anyaország segítségét kérte. A magyar kormány határozottan lépett a horvátországi magyar középiskolai oktatás ügyében, erről Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős

helyettes államtitkár tájékoztatta az Új Magyar Képes Újságot: „Szakmai partnerünk, a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma azt jelezte, hogy veszélybe került a horvátországi magyar középfokú oktatás, ugyanis az eszéki Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ által meghirdetett három szak egyikén sem érte el a jelentkezők száma a minimális létszámot, ami miatt tagozat-összevonásra lehet számítani. A probléma súlyosságára való tekintettel levélben kértem Daria Krsticevic miniszterhelyettes, a Horvát-Magyar Kisebbségi Vegyes Bizottság horvát tagozata elnökének segítségét. Ezt követően Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes pedig Zeljko Jovanovichhoz, a horvát oktatási tárca vezetőjéhez fordult levélben. Válaszul a horvát fél, a Zágrábi Nagykövetségen keresztül, a kérdés megnyugtató rendezését ígérte”. Az oktatás hétfőn megkezdődött, a veszély egyelőre elhárult.

Újra megnyitották az eszéki főkonzulátust

Magyarország megnyitotta kapuit a szomszédsága, környezete előtt, és ez azt tükrözi, hogy az ország túl van a válság legnehezebb részén, képes rá, hogy az együttműködésbe, a jövőbe investáljon – mondta szeptember 3-án, kedden Németh Zsolt külügyi államtitkár, aki Josko Klisovic külügyminiszter-helyetessel együtt adta át az eszéki magyar külképviseletet. Eszéken 2002-ben Orbán Viktor magyar miniszterelnök nyitotta meg a főkonzulátust, amelyet 2006-ban az akkori szocialista kormány bezárt. A horvátországi magyarok azóta többször is kérték a képviselet megnyitását. Ez a kérés most teljesült. Iván Gábor zágrábi magyar nagykövet köszöntőbeszédében azt hangsúlyozta, hogy a főkonzulátus újrainyitásával nemcsak a két ország határ menti, regionális kapcsolatait fűzik szorosabbra, hanem a magyar nemzetpolitika alapvető célkitűzéseit is megvalósíthatják. Németh Zsolt elmondta, a két ország 800 éves közös múltban, értékrendben osztozik, amelyben jelentős szerepe volt mindkét ország kisebbségének is. Josko Klisovic külügyminiszter-helyettes szerint a konzulátusokat az emberek miatt nyitják, és a horvátországi magyar kisebbség köteléket képez a két ország között. Antonio de Blasio, az új magyar főkonzul a külképviselet épülete előtt hangsúlyozta annak jelentőségét és feladatait, amelyek közül a legfontosabbnak az itteni magyarsággal való foglalkozást és a honosítási folyamat továbbvitelét nevezte. Miután Németh Zsolt és Josko Klisovic ünnepélyesen átvágták a bejáratnál a szalagot, az épületben sor került az első állampolgársági eskütételre is. Kilenc új magyar állampolgár vette át a honosítási okiratot.

